

Helse- og omsorgsdepartementet

26. september 2016

Høringsnotat om forslag til ændringer i tobakkssforskriftene og ny forskrift om elektroniske sigaretter.

Scandinavian Tobacco Group A/S er et dansk baseret selskab. Vi producerer og sælger cigarer, herunder cigarillos, pibetobak og finskåren tobak til det meste af verden, herunder Norge. Vi vil på den baggrund gerne takke for muligheden for at afgive kommentarer til ovennævnte høringsnotat.

Vores kommentarer og input til rejste spørgsmål i høringsnotatet vedrører i særdeleshed forslaget til undtagelse af visse produktkategorier fra kravet om standardiserede pakninger samt de kommende regler for gebyropkrævning.

Gebyrer

I høringsnotatet side 32, foreslår Departementet en gebyrsats på 25.000 kr. per produkt for arbejdet med at vurdere, om en tobaksvarer indeholder karakteriserende smag eller forbudte tilsætningsstoffer.

Proceduren for vurdering af, om en tobaksvarer indeholder karakteriserende smag, følger, som angivet i høringsnotatet, af kommissionsforordning. Vi skal i den forbindelse erindre om, at tobaksprodukter som cigarer mv. og pibetobak ikke er omfattet af direktivets forbud mod karakteriserende smag og derfor heller ikke skal undersøges herfor.

Der er ikke angivet i bemærkningerne, hvorledes kontrol med forbudte tilsætningsstoffer skal foregå. Vi antager, at det følger de samme principper, det vil sige, at det kun er i tilfælde af, at Helsedirektoratet har mistanke om, at et produkt indeholder et forbudt tilsætningsstof, at der bliver tale om at foretage en undersøgelse og dermed at opkræve et gebyr.

Departementet efterspørger i høringsnotatet input til, hvorledes gebyret kan fastsættes. Idet vi lægger til grund, at der ikke er tale om årlige vurderinger af samtlige produkter men kun for produkter, hvor myndighederne har en begrundet mistanke, vil et fast gebyr, der dog kan reduceres, hvis de reelle omkostninger har været lavere, være en model.

I høringsnotatet side 35 og udkastet til forskrift § 8 (gebyr) foreslås det, at der opkræves gebyrer for indrapporteringer om ingredienser mv. Departementet stiller her spørgsmål til, hvorledes gebyret bør opkræves.

Cigarer og pibetobak er nicheprodukter på tobaksmarkedet, også det norske. Kategorierne kendetegnes ved mange varianter og dermed meget lav volumen inden for de enkelte varianter i forhold til det samlede tobaksmarked. På det norske marked har vi alene 26 produktvarianter inden for disse to produktkategorier. Gebyrer, der er knyttet op på det enkelte produkt, vil således alt andet lige ramme denne del af industrien uforholdsmæssigt hårdt og skævt. Vi opfordrer derfor indtrængende til, at der ved fastsættelsen af gebyrer tages højde for den enkelte operatørs andel af det samlede tobaksmarked i Norge – oplysninger som myndighederne med den nye indrapportering af salgstal sikres fuld indsigt i.

Til eventuel illustration kan nævnes, at i Danmark opkræves der tilsvarende gebyr til dækning af Sikkerhedsstyrelsens omkostninger ved modtagelse af, lagring af og arbejde med modtagne indberetninger mv. Gebyret fordeles ud fra de enkelte operatørers andele af det samlede tobaksmarked i Danmark. Se således den danske lov om tobaksvarer, L 698 af 9. juni 2016, § 43.

Vi skal ud fra ovenstående betragtninger om den uforholdsmæssige byrde for operatører inden for nicheprodukter som vores opfordre til, at der ikke opkræves gebyrer per produkt eller indrapportering, men at der tages behørigt hensyn til operatørernes og produkternes markedsandel på det norske tobaksmarked. Vi vil derfor foreslå en model, hvor der opkræves et gebyr en eller to gange årligt af fabrikanten eller importøren baseret på markedsandele/volumen i det norske tobaksmarked.

Standardiserede pakninger

Vi har ved høringssvar af 9. juni 2015 (forslag til standardiserede tobakspakninger og gennemførelse af Tobakskonventionens art. 5.3) fremhævet vores begrundelse for, at standardiserede pakninger er et omfattende og stærkt indgribende redskab at tage i brug, også for tobak.

Vi er dog glade for, at Departementet på side 26 i høringsnotatet vurderer, at et krav om standardiserede pakninger for cigarer, pibetobak og evt. cigarillos på nuværende tidspunkt vil kunne være uforholdsmæssigt tyngende for branchen og ikke nødvendig for at opnå formålet, nemlig at reducere tobaksbrug blandt børn og unge.

I forlængelse heraf efterspørger Departementet på side 27 input om forbrugerprofil for cigarillos.

Cigarer, herunder cigarillos, og pibetobak udgør mindre end 2 % af det samlede tobaksforbrug i EU. Den typiske cigar-, cigarillos- og pibetobaksbruger er mand, over 40 år og lejlighedsvis ryger. Ser man isoleret på brugere af cigarillos, fremgår det, at den typiske cigarillos bruger typisk er mand, en del over 40 år og lejlighedsvis ryger. Det vil sige det samme billede, om end i styrket grad. Dette fremgår bl.a. af Europa-Kommissionens Eurobarometer undersøgelse om tobak fra maj 2015, siderne 20-23, se særligt oversigten nedenfor.

QC3 How often do you or did you use the following tobacco products?

Total 'Regular users' = Answers 'Every day' + 'Weekly' + 'Monthly'

	Boxed cigarettes	Hand-rolled cigarettes	Cigars	Cigarillos	Pipe
EU28	86%	29%	2%	2%	1%
 Gender					
Man	83%	34%	4%	5%	2%
Woman	90%	24%	0%	0%	0%
 Age					
15-24	89%	38%	4%	2%	0%
25-39	88%	31%	1%	1%	0%
40-54	85%	28%	2%	3%	0%
55 +	82%	26%	4%	5%	3%
 Age 15-24					
15-17	94%	52%	0%	0%	1%
18-24	89%	37%	4%	3%	0%

Kilde: Europa Kommissionen, Special Eurobarometer 429 fra 2015 ("Attitudes of Europeans towards Tobacco and Electronic Cigarettes"), side 21. Undersøgelsen i sin helhed findes på følgende link:
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_429_en.pdf

Af side 21 i undersøgelsen og oversigten sat ind ovenfor fremgår, at der ikke er målt noget forbrug af hverken cigarer eller cigarillos blandt unge mellem 15 og 17 år, og at forekomsten af cigarillosbrugere blandt de 18-24 årige er endnu lavere end forekomsten af cigarbrugere.

På side 16 i undersøgelsen fremgår, at kun 1 % af rygerne ryger cigarer, cigarillos og/eller pibetobak dagligt eller ugentligt.

Denne undersøgelse synes at flugte med den vurdering, som fremgår af SIRUS rapporten "Rusmidler i Norge 2015", hvor det bl.a. på side 153 i afsnittet om "Brukere av ulike røykeprodukter" fremgår: "Brukere av ferdigsigaretter er oftere yngre og voksne under 45 år, og de har oftere bare grunnskole eller videregående skole enn andre røykere. Vi finner også en svak overvekt av kvinner i denne gruppa. Rulletobakksrøykerne er oftere mellom 45-67 år. Blant de som foretrekker «rullings» er det en overvekt av menn, og både utdannings- og inntektsnivået er noe lavere. Sigarrøyking er et klart «mannefenomen», vi finner også en svak tendens til at sigarrøykerne har noe høyere inntekt og lengre utdanning. Gruppa med piperøykere er så liten at det er vanskelig å beskrive dem statistisk, men tendensen er at de ofte er menn over 67 år."

Cigarillos er således som øvrige cigarer og pibetobak et nicheprodukt, der typisk nydes lejlighedsvist af voksne mænd over 40. Vi skal derfor opfordre til, at cigarillos ud fra samme begrundelse som øvrige cigarer og pibetobak undtages fra et krav om standardiserede pakninger.

I høringsnotatet og udkastet til forskrift lægges der op til, at de undtagne produkter dog kun er undtaget, hvis de sælges fra specialbutikker og tax-free udsalg. Dette vil i

givet fald betyde, at der reelt indføres standardiserede pakninger for cigarer, cigarillos og pibetobak. Der findes efter vores oplysninger kun et yderst begrænset antal specialbutikker i Norge, mindre end 5. Hvis distributionen af produkterne begrænses til disse få salgssteder, vil det reelt afskære hovedparten af de nuværende (voksne) brugere fra at komme i nærheden af produkterne. (Til sammenligning kan oplyses, at der i dag er omkring 4.500 salgssteder.)

Det anføres i bemærkningerne til forslaget til forskrift på side 27, at hensigten er i størst mulig grad at begrænse tilgængeligheden af tobaksvarer, som ikke er omfattet af kravet om standardiserede pakninger, samt at børn og unge mindst muligt eksponeres for disse. Det synes svært forståeligt, når Departementet i afsnittet inden netop anerkender, hvad undersøgelser som Eurobarometer viser, at den typiske bruger af cigarer og pibetobak er voksne mænd, som af og til bruger cigarer og pibetobak. Samtidig begrundes en undtagelse af, at krav om standardiserede pakninger for disse produktkategorier på nuværende tidspunkt synes uforholdsmæssigt tyngende for branchen og ikke nødvendig for at opnå formålet om at reducere tobaksbrugen blandt børn og unge.

Departementet skriver på side 27 i høringsnotatet, at indtrykket er, at det primært er disse udsalgssteder, som sælger cigarer, cigarillos og pibetobak i dag. Med udgangspunkt i vores egen produktportefølje må vi konstatere, at dette ikke er tilfældet. Langt størstedelen af produkterne sælges af naturlig årsag (under 5 specialbutikker) i andre butikker.

Endelig anføres det på side 27 i høringsnotatet, at Departementet er optaget af at forhindre en udvikling som set i USA, hvor "bransjen har udviklet små cigarer som ligner på sigaretter og indeholder smakstilsetninger som tiltrekker unge." Vi vil gerne i den sammenhæng gøre opmærksom på, at de omtalte "små cigarer" efter norsk og øvrig europæisk lovgivning vil blive betragtet som værende en cigaret og underlagt lovgivning herom, herunder forbud mod karakteriserende smag, da de ikke har et naturligt dæksblad. Efter vores bedste overbevisning findes det omtalte produkt ikke på det europæiske marked i dag.

Vi skal derfor foreslå, at da nicheproduktet cigarillos ligesom øvrige cigarer primært ryges af voksne mænd og lejlighedsvist, at det på lige fod med de øvrige cigarer og pibetobak undtages fra kravet om standardiserede pakninger, og at en undtagelse for disse nicheprodukter ikke betinges af salg i specialbutikker eller tax-free. Med de nye rapporteringskrav i direktivet og norsk lovgivning, vil eventuelle u hensigtsmæssige udviklinger i salget kunne følges og dermed en undtagelse tages op til revision.

Øvrige bemærkninger

Departementet vurderer på side 31 i høringsnotatet, at der ikke er behov for specifikt at medtage forbuddet i tobaksvaredirektivets art. 7, nr. 1, 2. afsnit, som forbyder medlemsstaterne at forbyde tilsætningsstoffer, som er nødvendige for produktionen, medmindre disse medfører et produkt med karakteriserende smag. Departementet efterspørger kommentarer hertil.

SCANDINAVIAN TOBACCO GROUP

Det bemærkes i den sammenhæng, at bestemmelsen i direktivet fastsætter, at medlemsstaterne ikke kan forbyde tilsætningsstoffer, som er nødvendige for produktionen, medmindre disse medfører et produkt med karakteriserende smag og væsentligt eller måleligt øger tobaksvarens afhængighedsskabende egenskaber eller toksicitet eller tobaksvarens CMR-egenskaber.

Vi har ikke nogen kommentarer til, hvordan bestemmelsen i sin helhed bedst sikres indarbejdet i norsk lovgivning. Det er dog af afgørende betydning for vores produkter, at bestemmelsen også gælder for det norske marked.

Vi tillader os afslutningsvist at understrege, at tobaksvaredirektivet og Prp. 142 L (2015-2016) Endringer i tobaksskadeloven (implementering af tobaksvaredirektivet og standardiserede pakninger) indeholder krav, der kræver omfattende og tidskrævende ændringer af såvel samtlige produkter som produktionsapparat (ombygning til nye pakningsstørrelser, ny placering af banderoler, mærkninger mv). Vi arbejder målrettet på at være klar til tiden, men det er naturligvis en meget omfattende og tidsmæssigt udfordrende opgave, som vi indtrængende opfordrer til, at der bliver taget højde for ved fastsættelsen af datoen for de nye reglers ikrafttræden. Det gælder såvel tilpasningsperioden, inden de nye reglers ikrafttræden, som overgangsperioden for produkter fremstillet efter de nugældende regler.

Vi takker for muligheden for at kommentere på høringsnotatet og står selvfølgelig til rådighed med henblik på uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Pia Loft

Director of Public Affairs

Scandinavian Tobacco Group A/S